Büyük Muasırlar

Yazan: W. Churchill

İngiltere Başvekili

Kral Beşinci Georges'un bu mesaisi, bütün temelleri bir kanunuesasiye dayanan öyle bir millî birliğin kurulmasına yardım etmişti ki; bu birlik bütün dünyanın hayretini mucib oluyordu. Böyle bir istihale ve tekâmüle ulaşmak, kolaylıkla bir asır sürebilirdi. Ve belki de aradaki zaman zarfında millî ve hayatî an'anelerimizi kökünden sarsabilirdi. Fakat bunu Kral, saltanatı esnasında başarmış oldu ve bütün bu zaman zarfında şahsı etrafına yalnız bütün bir milletin değil, yabancı memleketler halkının da sevgi ve hürmetini toplayabildi.

18

Kral Georges

O, millî birliği kurarak aramızdan ayrıldı

Ömrünü itmam ettiği sıralarda artık memleketi belli başlı hiç bir tehlike tehdid etmiyordu

Kralın, hayatî işler arasında telâkki ettiği bir İrlanda meselesi de vardı. Fakat onun eli bu işin de hallinde uğurlu geldi. Hatta birinci İrlanda parlamentosunu açmakla, şahsını en büyük tehlikelerden masun bulundurmak kaygusunda olmadığını da ispat etmişti. Bu vesile ile yalnız şimali ve cenubi İrlandayı değil; bu memlekette bütün halkı memnun edecek sözler söylemek ve bu sözlere sadık kalmak icab ettiğini her halde hepimizden daha iyi takdir eden gene Kral Beşinci Georges'du. Ve bu sözlerdir ki bugün dahi İrlanda meselesinin hallinde en büyük amili teşkil etmiş olduklarında asla şüphe yoktur. İrlanda ile muahede tasdik edildiğinin ertesi sabahı idi ki Kral İrlanda Nazırlarını saraya çağırarak onlarla birlikte resimler aldırmış ve bundan böyle onların faaliyet ve icraatlarile doğrudan doğruya ve bizzat alâkadar olmağa başlamışsı. O günden bugüne kadar Kralın bu siyaseti etrafında münakaşa durulmuş değildir. Fakat bu işte en büyük inkisarı hayale uğrayanların da mezkûr muahedeyi imzalayan İrlandalıların bizzat kendilerinden başka kimse olmadığına muhakkak nazarile bakmak yanlış olmaz kanaatindeyim.

Kralın en ziyade tenkide uğrayan siyasî hareketi 1931 malî ve iktisadî buhranı esnasındaki kararlarıdır. Bu kararlarında, Kral elbette ki şahsî prestijini kullanmış; ve memleketi lüzumsuz ve sebebsiz bir iflâstan kurtarmıştı. Fakat bu işte de mevcud kanunlar ve müdevvenatın ilerisine geçmemiş, icraatın Başvekil tarafından yapılması ve tatbik olunması hususunu asla ihmal etmemişti. Başvekil ve Nazırlar tarafından ileri sürülen fikirler ve mütalealar Kral tarafından tasvib olunmadığı zamanlarda dahi Kral bu mütalea ve müşavelere sadık kalmış, kendi fikirlerini değil, Nazırlarının nasihatlerini tutmuştur.

Millî hükûmetin teşkili ve halktan gördüğü sonsuz muzaheret ve muhabbet İngilterede öyle bir devir açmıştır ki bu devirde yalnız emsalsiz bir iktisadî ve malî inkisaf ve kalkınma müşahede olunmakla kalmamış, aynı zamanda siyasî sükûn da memlekete tamamen iade ve temin olunmuştu. Bu devrede gerek halka, gerekse memlekete hiç bir zaman kavuşmadığı mikyasta bir refah temin olunmuştu. Öyle ki dört sene sonra intihabat yenilendiği zaman, halk gene aynı siyaset ve aynı idarenin devamını candan istemiş ve muvaffak dahi olmuştu.

İşte böylece Kral Beşinci Georges bütün idaresi esnasında tam dilediği şekli, millet ve hükûmetin ayrılmaz birlik ve bütünlüğünde tecelli ettirmek gibi bir mazhariyete nail olmuş bulunuyordu.

Memleketi birleşmiş ve tam bir huzur ve sükûn içinde çalışır görmek büyük memleket adamlarının en büyük emellerinin tahakkukuna bir miyardır. Ve bu muvaffakiyetin İngiltere için en mühlik ve dağdağalı seneler zarfında, harbi takib eden keşmekeş içinde başarılmış olması da ayrıca ve gene başlıbaşına bir başarı idi. Bu mücadeleden, dominyonlardan hiç bir cüz, ve bir karış toprak kaybedilmeden çıkılmış, dominyonlar istiklâl kazanmakla anavatana olan bağlılıklarından en ufak bir zerre dahi kaybetmemişlerdi.

Hürriyet ve hak müsavatı ve bütün tebaanın bu hürriyet ve haklarından hududsuz istifadeleri gibi bir başarı ne kadar büyük telâkki edilse azdır. Yakın bir mazide birçoklarınca, sadece bir remiz, bir sembol telâkki edilen Krallığın; memlekette ve millî vahdette ne büyük bir rol oynadığını ve bu rolün memleket ve millet mikyasında ne büyük feyizler doğurduğunu ispat sadedinde Kral Beşinci Georges'un mesaisi sitayişle anılmağa lâyıktır. Çünkü bu makam İngiliz milletleri birliğinde hakikî bir varlık ve kudret olduğunu bilfiil ispat etmiştir. Bilhassa dominyonlara verilen vâsi haklar ve salâhiyetler, Kralı onların Başvekil ve Nazırlarile doğrudan doğruya temasa getirmiş ve böylece faydalı bir müessese olduğuna dair beslenen kanaat umumileşmiştir.

Kral Besinci Georges saltanatı esnasında İngilizlerin örf ve âdetlerinden ve hatta mizaclarından bazı fedakârlıklar yaptıklarını ve bu yandan bazı değişiklikler olduğunu bizzat müşahede etmiştir. Kadınlar onun zamanında tam siyasi haklara malik olmuşlardır. Şimdi ise bu hak ve salâhiyetlerini kullanmaktadırlar. Meşhur İngiliz adlarının yerine bütün manasile motörize bir İngiltere vücud bulmuştur. Diğer taraftan her sınıfın serveti ve sâmânı, istirahati ve sıhhati düzelmiş ve artmıştır. Bu artış adeta gözleri kamaştıracak derecayi bulmuştur. Cinayet, kavga ve döğüş, sarhoşluk ve içki istihlâki son derece azalmıştır. Öyle ki İngiliz halkı daha nazik ve daha derlitoplu bir kavim halini almıştır. Matbuat tam bir serbesti içinde memlekete ve Krala sadakatle hâdim olmakta berdevamdır. Radyo vasıtasile Kral bütün tebaasına aynı zamanda sesini duyurmak itiyadındadır. Öyle ki bir barabezardan yeniden bir gülistan vücud bulmuştur. denebilir.

«Kral Georges» un idaresi intizam, ahenk ve muvazene bakımından emsalsiz olmuştur. Gümüş Jubilee İmparatorluğunun en ücra köşelerinden gelen binlerce mümessil için memleketi, milleti ve Kralı yakından tanımak fırsatını bahsetmekle büyük bir hâdise teşkil etmiştir. Vestminister'de Kralı görüp onun sözlerini işitmiş olanlar onu sevmişler ve bundan sonra da sevgi ve hürmette devam etmişlerdir.

Kral Beşinci Georges ömrünü itmam ettiği sıralarda memleketi bellibaşlı hiç bir tehlike tehdid etmemekte idi. Onun bu huzur ve sükûn içinde aramızdan ayrılışı da ayrıca bir mazhariyettir. Ebediyete intikal ederken Krallık Meclisinin toplanmasına dair olan emirnameyi titreyen ellerile imza ettiği zaman, Kral Georges bu fanî dünyaya gözlerini sevdikleri arasında kapamıştır. Ölümü bütün insanlık ve tebaası için de büyük bir yas teşkil etmiştir. Kral Beşinci Georges'un hayatı birkaç kelime ile ifade olunmak lâzım gelse bunu vazifeye bağlılık ve sadakat şeklinde ifade olunmaklıkta asla beis yoktur. Umumî ve hususî işlerinde ve hayatında yorulmadan, yılmadan, bıkmadan daima vazifeye derin bir aşkla merbut kalan Kral Georges bu yandan bütün cihana bir nümunedir.

Meyhanede kavga

Beyoğlunda Büyük Hendek caddesi 49 numarada şarabcılık yapan Menahimin dükkânına Marko ve Avram adında iki kişi gelmiştir.

Menahim bunların sarhoş olduğunu görerek birer bardaktan fazla şarab vermek istememiştir. bu yüzden Menahimle iki müşteri arasında kavga çıkmış ve bunlardan Marko çakısını çekerek Menahimi yaralamıştır. Bu sırada Menahim de Markoyu yumrukla gözünden yaralamıştır.

Yaralılar tedavi altına alınmış hâdise etrafında tahkikata başlanmıştır.

Vesaiti nakliye kazaları

Edirnekapı - Cihangir hattında işliyen 3143 numaralı Mahmudun idaresindeki otobüs, gece Saraçhaneden Edirnekapıya hareket ederken Hazım adında bir sarhoş otobüse binmek istemiş, fakat muvazenesini kaybederek düşmüş, başından ağırca yaralanmıştır.

★ Davudpaşada Hacı İlyas mahallesinde oturan Cemalin kızı 7 yaşlarında Neriman, Samatya tramvay caddesinden geçerken Cemilin idaresindeki 4125 numaralı kamyonun sadmesine maruz kalarak başından yaralanmış, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Mecidiyeköyünde oturan Süleyman isminde biri, Şişliye gelirken, karşı taraftan gelen bir kamyonun altında ezilmiştir. Ağır yaralı olarak Beyoğlu Belediye hastanesine kaldırılmıştır.

Millî Piyango keşidesi

Eminönü Halkevinden:

Millî Piyangonun 5 inci tertib birinci çekilişi 7/2/941 cuma günü saat 17,30 da Evimiz salonunda yapılacaktır.

Bu kesidede bulunmak istiyenlerin giriş kartını büromuzdan almaları rica olunur.

Doğru değil mi?

Talebe kasketleri

Mektebilik muhakkak ki bir şereftir. Tahsil çağında bulunan Türk gençlerinden ekserisinin bu şerefle iftihar ettiklerine ve gurur duyduklarına şüphe yoktur. Kendini bilmez küçük bir zümrenin talebenin haysiyetini rencide edecek bir takım hareketlerde bulunmaları üzerine Maarif Vekâleti son zamanlarda çok musib bazı kararlar verdi. Bunlardan biri de mekteblere gelirken, sokakta gezerken, her hangi bir yere girerken talebenin kasketinin mutlaka başında bulunması esasıdır. Hattâ Vekâlet bu emrin lâyıkile tatbiki hususunda bir müeyyide olmak üzere nakliye vasıtaları idarelerine elinde pasosu dahi olsa başında kasketi bulunmıyan talebeye tenzilâtlı bilet kesilmemesini bildirmiştir. Son hafta zarfında da mekteb idareleri kasketsiz gelen talebeyi mektebe kabul etmemeğe başlamışlardır.

Yalnız talebeye şeref ve haysiyetinin yüksekliği ve onu temsil eden kasketinin kıymeti bu şekilde anlatılmak ve telkin edilmek istenirken o kasketlerin mektebililikle hiç alâkası olmıyan kimselerin başında bulunmasına da cezri bir şekilde mâni olmak icab eder. Hepimiz çarşı ve pazarlarda, meydanlarda, sokaklarda muhtelif san'at ve mesleklerde çalışan küçük, büyük bir çok insanların talebe kasketleri giyiklerini görüyoruz. O meslekerde çalışanlar da hiç şüphesiz mektebe gidip tahsil edenler kadar muhteremdirler. Fakat ilim zümresine mensûb olanların alâmeti farikalarını taşımaya hakları yoktur. Binaenaleyh zabıtanın bu hatayı irtikâb edenlere evvelâ ihtarda bulunması, dinlemedikleri takdirde haklarında kanuni takibata girişmesi lâzımdır, diyoruz.

Doğru değil mi?

Dahiliye Vekâleti bina kiralarına yapılan zammı kabul etmedi

İstanbul Belediyesi kazalardaki yardımcı itfaiye ekiplerinin malzeme ve techizatını tamamlamak üzere bina vergilerine yüzde bir nispetinde zam yapmış ve keyfiyeti Dahiliye Vekâletine bildirmişti. Vekâlet bu zammın ancak kanunla yapılacağını bildirerek bunu muvafık görmemiştir. Şimdiye kadar toplanmış olan 20,000 lira bina sahiblerinin vergilerine mahsub edilecektir.

Halkın ehemmiyetle nazarı dikkatine

Fiat Murakabe bürosu, milli korunma kanunu mucibince, her ticari müessesenin 100 kuruşluk ve daha fazla satış mukabilinde fatura vermek mecburiyetinde bulunduğunu, halkın gözü önüne koymağa karar vermiştir. Taleb vukuunda fatura vermekten istinkâf eden bir esnaf veya tacir, milli korunma kanununa muhalif hareket etmiş olacaktır. Halkın, bu gibileri telefonla derhal Ticaret Vekâleti Başmüfettişlik veya Fiat Murakabe bürosu âmirliğine bildirmesi kâfi gelecektir.

Kısa Haberler

★ Üniversite talebeleri Beyazıd postanesinin kifayetsizliğinden dolayı Üniversite dahilinde bir postane açılmasını Rektörlükten istemişlerdir. Rektörlük Posta müdürlüğü nezdinde teşebbüste bulunmuştur.

★ Süleymaniye Ûlâ medresesi tamir edilmektedir. Burada ufak çocuklar için bir kireş açılacaktır.

★ İthalât ve ihracat birliklerinin heyeti umumiyeleri yapılmakta devam etmektedir. Dün de çuval ve kanaviçe ithalât birliğinin heyeti umumiyesi yapılmıştır.

★ Altın fiatları düşmektedir. Dün bir Reşadiye altını 2310 kuruşa kadar düşmüştür.

★ Sultanhamamında 2 - 3 numarada manifaturacı Hayim Abradaya patiskaya konulmuş olan fiattan fazla fiat istiyerek satarken cürmü meşhud yapılmış ve dün Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmiştir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Zengin dilenciler

Para ve 4 ev sahibi 3 dilenci yakalandı

Dün şehrin muhtelif semtlerinde üç zengin dilenci yakalanmıştır. Beyoğlunda yakalanan Mesrubun üzerinde 40 lira çıkmıştır. Beşiktaşta yakalanan Arif adında diğer bir dilencinin cebinde de 58 lira bulunmuştur. Bu paraların iki lirası bozuk para, mütebakisi on ve beş liralık yeni banknotlardan mürekkebdir. Dilencilerin bu paraları istif için hazırlamış oldukları tespit edilmiştir.

Üsküdarda yakalanan Abdullah kızı Fatma adında ihtiyar bir dilencinin de muhtelif semtlerde dört tane evi olduğu anlaşılmıştır.

Fatma, dilendiği kimseleri kendine acındırmak için karşılarında gözyaşı dökmekle maruftur. Böyle ağlayarak, sızlayarak uzun senelerdenberi dilenmekle biriktirdiği paralarla dört ev satın alan Fatma, bu kârlı mesleği, irad sahibi olduktan sonra da bırakmamıştır.

Dilencilerin üçü de haklarında tanzim edilen evrakla adliyeye verilmişlerdir.

Yeni kararlar

Pasif korunma tecrübeleri şehrin muhtelif semtlerinde kısım kısım yapılacak

Dünkü toplantıda alâkadarlara izahat verilirken

Pasif korunma denemesi neticelerine aid hakem heyeti raporlarını tetkik ve müzakere etmek üzere dün Vilâyette Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın başkanlığında vali muavinleri, hakem heyetleri, Belediyede alâkadar dairelerin reis ve müdürleri, kaza kaymakamları, nahiye müdürleri, emniyet âmirlerinin iştiraklerile büyük bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, bazı mahallerde ve müesseselerde alârm işareti sona ermeden ve tehlike geçti işareti verilmeden işçilerin müesseselerde çalıştırıldığı ve bunların tamamile sığınaklara sevkedilmemiş oldukları, kezalik bazı mahallerde halkın evlere ve sığınaklara sevkinde lâkayd davranıldığı, geceleri bazı yerlerde ışık yandığı beyan edilmiş, muayyen bazı mahallerde vukua gelen bu hâdiselerin tekrarına mahal verilmemesi için direktifler verilmiştir. Bundan sonra teçhizat masrafının temini etrafında müzakereler cereyan etmiştir.

Bu müzakerelerden sonra şehrimizde bulunan Dahiliye Vekâleti seferberlik umum müdürü Hüsameddin bir konferans vererek pasif korunmanın sevk ve idaresinde yapılması lâzımgelen işleri anlatmış ve bu denemelerin şehrin her tarafında birdenbire yapılmıyarak semt, semt ve kısım, kısım yapılmasını, hattâ bazı müesseselerde ayrı, ayrı ani deneme tecrübesi yapılmasını tavsiye etmiştir. İstanbul seferberlik müdüriyeti bu tavsiyeye istinaden badema, ara, sıra semt denemeleri yapacaktır.

MÜTEFERRIK

Havagazi tehlikesine karşı

Vilâyetin yaptığı bir tebligatla havagazi kumpanyaları her aybaşında havagazi borularının normal olduğuna ve tehlike eseri bulunmadığına dair Belediyeye bir rapor vermeğe mecbur tutulmuşlardır. Bu raporlardan sonra vukua gelecek kazalardan mezkûr şirketler mes'ul tutulacaklardır.

Tüccarlarımızın Hava kurumuna yardımları

Hamiyetli vatandaşlarımızın Hava Kurumuna teberruları günden güne artmaktadır. Manifatura, kazmir, iplik ve tülbend tüccarları yüz elli bin lirayı tecavüz eden taahhüd ve teberrularını tamamen Hava Kurumu şubesine teslim etmişlerdir.

Şimdi de İstanbul Vilâyet merkezinde teşekkül eden yardım komitesi azaları faaliyetlerine devamla eczane, ecza depoları ve alâtı cerrahiye müesseseleri sahibleri, kereset ve yapağı tüccarları birlikte rile temas ederek Hava Kurumuna yardımlarının derecesini tespite başlamışlardır. Bunların da diğer tüccarlarımız gibi bu hamiyet müsabakasına ayni derecede iştirak edeceklerine emin bulunuyoruz.

MAARIFTE

Muallimlere yardım sandığının toplantısı

Muallimlere yardım sandığı idare heyeti dün Maarif müdürlüğünde bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıda kongreye verilecek raporlarla cemiyetin daha müsmir faaliyette bulunabilmesi için teklif edilecek yeni teşkilâtın esasları hazırlanmağa başlamıştır.

Cemiyet halen yalnız vefat eden muallimlerin ailelerine yardımda bulunmaktadır. Bundan başka, muallimlerle ihtiyacları vukuunda istikrazlarda bulunmak üzere ayrı bir proje yapılmaktadır.

Mekteblerde havacılık

Mekteb talebelerinin havacılığa karşı alâkalarını arttırmak maksadile Halkevlerinde Hava Kurumu tarafından seri halinde konferanslar tertib edilmiş, ilk konferans da Eminönü Halkevinde verilmişti. Konferanstan istenilen netice alınmadığından bu hususta yeni bir karar verilmiştir. Bu karara göre, mektbelere, havacılık hakkında matbu birer broşür gönderilecek, ehliyetli muallimler sınıflarda talebeye bu broşürün muhtevasına göre malûmat vereceklerdir.

Maarif Şûrasının kararları

Ankarada toplanan Maarif Şûrasında verilen kararlardan bir kısmı tatbik mevkline konmuş, mütebakisi için de imkânlar teminine çalışılmaktadır.

Maarif Vekâleti, umumî müfettişlerine gönderdiği bir emirde, şimdiye kadar tatbik edilen kararların verdiği neticelerin mahallerinde tetkikile bir rapor halinde bildirilmesini istemiştir. Vekâlet, ders senesi sonunda Şûrayı ikinci defa olarak içtimaa davet edecek, tespit edilen neticeler etrafında izahat vererek icab eden tadilâtı yapacaktır.

İngiltere ile yapılan anlaşma

Tatbikat için dün gümrüklere emir verildi

İngiltere ile aramızda son defa yapılan mali anlaşmanın tatbikatı için dün alâkadar makamlara ve gümrüklere emir gelmiştir. Yeni anlaşma ile, dünden itibaren İngiltereden serbest dövizle alınmış olan malların ithali muamelesi başlamıştır. Bu anlaşmanın tatbikatında sterlin 530 kuruş hesab edilmekte ve prim farkı kabul olunmaktadır.

Piyasada yeni anlaşmanın tatbikatı büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Fransadan gelen mallar

Fransanın mütarekeyi kabulün den evvel Türk gümrüklerine gelmiş veya yola çıkıp da bilâhare gelmiş olan Fransız mallarının ithaline müsaade edildiği hakkında gümrüklere emir gelmiştir. Bu malların ithaline aid muamele derhal yapılacaktır.

Kefalet mektubları

Osmanlı Bankası, evvelce kaldırdığı kefalet mektublarını dünden itibaren tekrar vermeğe başlamıştır. Bu mektublar akreditif yerine geçtiği için piyasada bir genişleme tevlid etmiştir. Diğer mali müesseselerin de ayni yolu takib edecekleri şüphesiz görülmektedir.

Dünkü ihracat ve ithalât

Dün şehrimizden 280,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu ihracatın en mühim kısmını Almanya ve Mısıra yapılan yaprak tütün ihracatile Bulgaristana yapılan portakal ve İsviçreye sevkolunan arpa tutmaktadır.

Dün Bulgaristandan 155.000 kilo mangal kömürü, Basra yolile, deri, neft ve demir fıçı gelmiştir.

ŞEHİR İŞLERİ

Kömüre zam yapılmıyor

Mangal kömürü satanlar Belediyeye müracaatle Bulgaristanda kömür fiatlarının yükselmesi dolayısile kömür fiatlarına zam için müsaade istemişlerse de Belediye iktisad müdürlüğü buna muvafakat etmemiştir.

Bir namus düşmanı mahkûm oldu

Komşu kızını baştan çıkaran kadın iki sene hapis yatacak

İstanbul birinci Ağırceza mahkemesi, dün bir namusa tecavüz davasını karara bağlamıştır. Mukeme edilenler, Cahide adlı genç bir kadınla Hakkı ve Sabridir. Cahidenin, Beyazıd civarında oturduğu sırada komşusu Hanifenin kızı Bediayı bir gece misafir olarak evine çağırdığı, gece uyurken Hakkının Bediaya tecavüzünü kolaylaştırdığı sabit olmuştur. Hakkı, beş sene hapse mahkûm edilmiş, yaşı dolayısile cezası iki sene altı aya indirilmiştir. Cahide de iki buçuk seneden yaşı dolayısile beş ayı indirilerek, iki sene bir ay hapse mahkûm olmuştur. Her ikisi de, davacı Bediaya yüz ellişer lira tazminat ödeyeceklerdir. Sabrinin, Cahide gibi tecavüzü kolaylaştırdığı anlaşılamamış, beraeti kararlaştırılmıştır.

Gizli celsede bakılan davanın açık celsede okunan kararındaki esaslı esbabı mucibede, şimdi Yunus adlı bir ahçı ile Beyoğlunda birlikte oturan Cahidenin, o zaman Beyazıdda Sabri ile beraber yaşadığı, Sabrinin arkadaşı olan Hakkıya komşu kızı Bediayı peşkeş çekmeği tasarladığı, bu saf kızcağızı da kendi derecesine indirmeğe çalışarak tuzağa düşürdüğü etraflı olarak anlatılmaktadır. Cahidenin, gece Bedia ile ayni odada yatarken, bir aralık odadan çıkıp kapıyı aralık bırakması, odadaki elektriği yakmayıp sadece sofadaki elektriği yakması ve dışarıdan «gir, gir..» diye Hakkıya seslendiğinin işitilmesi, diğer taraftan işlenen suçu gösterir bazı şeyleri yakması, Bedianın muayene raporu, sübut delilleri arasında sayılmaktadır.

Çamaşır leğeninde haşlanarak ölen çocuk

Bebekte oturan Bürhan isminde altı yaşında bir çocuk, anasının çamaşır yıkamak üzere kaynar su doldurduğu leğene düşmüş, haşlanmıştır. Şişli Çocuk hastanesinde ölmüştür. Adliye hekimi Enver Karan, cesedin defnine ruhsat vermiştir.

HEM NALINA MIHINA

Fena sömürgeciler!..

İtalyanlar, muhakkak ki fena müstemlekecidirler; faşistlerin ise, bu işte, göz boyayan zavahire rağmen, daha beceriksiz oldukları, şimdi meydana çıkıyor. Gerçi, onlar, meselâ Libyada, bütün sahil boyunca uzanıp giden bir asfalt yol yapmışlar, limanlarda rıhtımlar, şehirlerde güzel binalar inşa etmişlerdir. Fakat yerli halkı yarıyarıya merhametsizce imha etmek suretile geri kalanların yüreklerinde sönmez nefret, ve düşmanlık duyguları yaratmışlardır. Rüzgâr eken, fırtına biçer, derler. Onlar bütün müstemlekelerinde kin ve husumet ektiler, şimdi ihanet ve intikam biçiyorlar.

Libya muharebeleri hakkında alınan mütemmim haberlere göre, yerli müslümanlardan mürekkeb İtalyan birlikleri, İngilizleri görünce tek kurşun atmadan teslim olmuşlardır. Halbuki İtalyanlar, Fransızlarla İngilizleri taklid ederek askere aldıkları yerli halkın Fransız ve İngiliz ordusundaki gibi, kahramanca döğüşeceklerini ümid ediyorlardı.

İtalyanlar, Libyadaki yerli kıt'alara aldıkları müslümanlara «Ascaro - asker», «Muntaz-mümtaz», «Buluc Bascibölükbaşı» gibi türkçe ve arabca bozması isimler ve rütbeler ve ellerine birer tüfek vermekle mazlumları, zalimleri hesabına can verecek kadar ahmak ve hissiz sanıyorlardı. Şimdi binlerle Bingazili ve Trablusgarbli müslümanın, tek kurşun atmadan binlerle ve binlerle İngilizlere teslim olduklarını görünce pek şaşırıp kalmışlardır. Mısır fatihi olarak Kahirede bulunan İtalyan generalleri, bu yerli kıt'alardan şikâyet ediyorlar. Sünnî şeyhlerinin ikaz ve irşadlarile bu askeriler, yarın, İtalyanlara karşı harbederlerse asıl, o zaman tam şikâyet edeceklerdir. Bugün, silâh patlatmadan teslim olan bu adamlar 1911 den 1932 ye kadar, İtalyanlara karşı kahramanca harbetmişlerdir. Bu mücahidler, hele Türk subaylarının kumandasında bulundukları zaman, -bir halk sözile- İtalyanlara yıllarca duman attırmışlar; Büyük Harbde, onları, koca Trablusgarb ve Bingazide bir iki limana tıkamışlardı. Libya mücahidlerinin bu defa, İngiliz zabitlerinin kumandasında, yurdlarını İtalyanlardan ve İtalyanları yurdlarında temizlemekten sonsuz bir zevk duyacaklarına şüphe yoktur.

İtalyanların Eritrede, Somalide de yerli askerleri vardır. Hatta Habeşistanın, Habeşlere düşman bazı kabilelerinden de gönüllü muharibler tedarik etmişlerdir. Dubat dedikleri askerler, işte bu şarki Afrika yerlilerinden alınmıştır. Bunların arasında en cengâver olanları Somalıden alınan ücretli askerlerdir. Osmanlı imparatorluğu bile Yemen isyanlarını bastırmak için Somali halkından aylıklı jandarma yazardı; bu yaman jandarmalar Yemenlileri yıldırırlardı.

Bugün İtalyanın emrinde, şarki Afrikada harbeden yerlilerin de, tıpkı Libyadakiler gibi efendilerine silâh çekeceklerine şüphe yoktur. Çünkü, İtalya, müstemlekelerindeki yerli halka karşı en haşin, en zalim davranan sömürgeci devlettir. Bu yüzden İtalyan ordusunun askerleri ve palavracı karagömlekliler nerede sıkı bir taarruza ve bir mağlûbiyete uğrarlarsa yerli askerler ya muharebe etmeden teslim olacaklar; yahud da zulümden başka bir muamele görmedikleri efendilerine kurşun yağdıracaklardır. Bunun için de, İtalyanların bir zâfına şahid olmaları ve bu kadar korktukları adamların kendilerinden çok korkak olduğunu görmeleri yetişir. O zaman ,bütün kinleri ve intikam duyguları ayaklanacaktır.

Posta müdürleri arasında

Ankara 5 (Telefonla) — Edirne murakıbı Süreyya Dumlu Kırklareli Posta, Telgraf müdürlüğüne, Ordu müdürü Nazif Erendağ Kastamonuya, Samsun merkez şefi Lûtfi Arkan Ordu Posta, Telgraf müdürlüğüne nakledildiler.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şerait

	Türkiye için	Hario için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Küçük hikâye

Diğerleri gibi bir kadın

Prenses Sadiye, pencerenin yanındaki eski üslûbda bir koltuğa gömülmüş dalgın bakışlarla denizi seyrediyordu. Birbirini kovalayarak hafif çırpıntılarla sahili döğen dalgalar, sade kayaları değil, biraz da onun ruhunu yıkıyor, parlatıyor gibiydi. Her sene kışları şehre inmeği tercih ederken bu yıl «Yeniköy» sırtlarındaki «Mavi köşk» te kalmıştı. Çünkü insanlardan, kalabalıktan bıkmıştı, sükûna ihtiyacı vardı.

Siyah ipek elbisesi içinde bacak bacak üstüne atıp bu hâkimane oturuşuna biri şahid olsa, onu büyük bir zevkle temaşaya lâyık bulabilirdi. Otuz altı yaşında olmasına rağmen kadınlığın esrarlı cazibesi yeşil gözlerinde, siyah saçlarında, beyaz gerdanında bütün kudretile hâkimdi. Bir aralık dizindeki ince uzun ellerinin nihayetlendiği muntazam parmaklarının uçlarına bakarak hafifçe mırıldandı:

— Tırnaklarıma böyle fildişi koyusu bir lâk sürmektense onları kızıl renge boyamayı nekadar isterdim. Fakat Ragıb hoşlanmıyor ki..

Ragıb kocasıydı. «İhracat Bankası» nın tahvilât dairesi şefi idi. Yüksekçe bir maaş sahibiydi. Fakat Prenses onun kazancından evin idaresine, kendi üstüne başına para sarfetmesine müsaade etmek şöyle dursun, bilâkis cüzdanına habersizce bolca ceb harçlığı yerleştirdiği de olurdu. Zira, Ragıbın yaşı biraz küçüktü ve onunla severek evlenmişti. Genc adam, bir iki sene Prensese tamamile âşık ve sadık bir koca rolünü oynamış, sonra bekârlığında alıştığı hovardalık ve serserilik hayatına tekrar atılmıştı.

Sadiye bu vaziyet karşısında Ragıbla hayatını birleştirmenin çok yanlış bir hareket olduğunu anlamış, fakat evvelce de bir kaç kocaya varıp ayrıldığı için dostları arasında yeni bir dedikodunun alıp yürümesine meydan vermemek gayesile ondan boşanmamaya karar vermişti.

Bir gün yakınları, dostları:

— Prenses, demişlerdi, bu Ragıbın hali ne olacak? Her gece barlarda, çalgılı kahvelerde sabahlıyor, yapmadığı rezalet kalmıyor, arada sizin isminiz de kirleniyor.

Sadiye ince kaşlarının yukarıya kalkmalarına sebeb olan ve iki yanağında derin gamzeler yaratan acı bir tebessümle cevab verdi:

— Aramızda anlaştık.. Ragıb da ben de istediğimiz şekilde hareket edeceğiz.. O, maşallah bu hürriyetten çok güzel istifade ediyor.. Fakat ben.. Ben hiç bir şey yapamıyorum.. Ah.. Şu kadınlık izzeti nefsi yok mu?

Niçin bu acı hatıralar zihnine hücum etmişti. Çay zamanı olduğu halde ne söz verdiği yere gitmiş, ne de köşke başkalarını çağırmıştı. Şöyle yalnızca başını dinlemek isterken gene kendisini üzecek düşüncelere kapılmıştı.

***

Artık dalgaları, denizi, karşıki Anadolu sahilini ve kuleli Hıdiv köşkünü seyretmekten bıkmış, etajerden bir kitab almak için koltuktan kalkmıştı. Tam o sırada hizmetçi içeri girdi:

— Prenses hazretleri, dedi, Feriha Işık isminde bir genc kız telefon etti, mutlaka sizinle görüşmek istediğini söyledi, Üniversite talebesindenmiş.. Ne emredersiniz

Sadiye bir an salonun ortasındaki kalın tüylü halının tam göbek yerinde durdu. Başını önüne eğdi. Zihninde bütün hatırlayabildiği isimlere geçid resmi yaptırdı. Hayır, böyle bir tanıdığı yoktu.

— Ne istiyormuş acaba?

— Sordum ama, söylemedi Prenses hazretleri, yalnız, dedi, kendilerinden çok rica ederim, beni geri çevirmesinler.. İskeleden telefon ediyorum, müsaade buyururlarsa on dakika sonra köşkteyim..

Sadiye karar vermişti. Tanımadığı genc kızı kabul edecekti. Hizmetçiye emretti:

— Söyle, buyursun!

Köşedeki antika saate gözucile firarî bir nazar fırlattı. Dört buçuğu on geçiyordu. Demek beşe on kala Feriha Işıkla karşı karşıya olacaktı.

Vakıâ, edebiyata meraklıydı. Genclik ve spor hareketlerile uzaktan meşgul olurdu. Fakat şimdiye kadar böyle kendi muhitinden uzak, yaşıt olmıyan genc kızlarla dostluk peyda etmemişti. Onun için Feriha Işığın, bu hiç tanımadığı kızın ziyaret için bu kışta kıyamette vapurla tâ Yeniköye kadar gelmesine ve sarp tepeyi tırmanmasına sebeb neydi, acaba

Ha evet ,anlayordu. Bu iş, muhakkak Ragıbın başının altından kalkmıştı Fakat, bu defa bir gönül eğlencesi, bir bar artisti, hafifmeşreb bir kadın mevzuubahs değildi. Hiç şüphesiz o patavatsız delikanlı, bu toy genc kıza izdivac vadetmişti. Biraz sonra Feriha Işık heyecandan titriyerek şu kanapeye ilişecek:

— Affedersiniz Prenses, diyecekti, çok küstahca bir harekette bulundum. Sizi sade rahatsız etmekle kalmıyacak, büyük bir fedakârlık yapmanızı da istirham edeceğim.. Biz Ragıbla sevişiyoruz.. Ama, bilseniz nasıl.. O yüksek kalbinizin şefkat ve merhametine iltica ediyorum..

İhtimal, kendisinin kıskanclık sahneleri yapacağını tahmin ediyordu. Buna hükmetmese bile, belki fazla üzülecegini, mukabil ricalarda, istirhamlarda bulunacağı ümidinde idi.. Ha.. Ha.. Hiç böyle bir şeyse imkân var mıydı? Henüz yeni yetişen bir genc kızı kendisine rakib addedebilir miydi? Güzel, zengin, içtimaî mevkii yüksek, izzeti nefsi ve gururu hududsuz bir kadın buna tenezzül eder miydi? Onun için:

— Telâş etme, sakin ol kızım, diyecekti, Ragıb istediği gibi hareket etmekte tamamile serbesttir. Hemen mahkemeye müracaat edelim.. Resmî muameleleri çabuk yaptıralım, ondan sonra ikinizi sonsuz bir saadet temennisile bizzat ben elele veririm.. Hiç korkma, üzülme!

***

Saat tam beşe on vardı. Feriha Işıktan henüz haber yoktu. Genc kız biraz gecikmişti. Şüphesiz dik yokuşu dinlene dinlene çıkıyordu. Peki, yolun nekadar süreceğini pek iyi bilmediği halde niçin «on dakika sonra oradayım!» demişti. Sadiye sinirleniyordu. Sözünde durmıyanlara ötedenberi müthiş kızardı. Kapı açıldı, içeriye hizmetçi girdi:

— Prenses hazretleri, dedi, demin telefon eden Üniversite talebesi geldi, aşağı salona aldım. Siz mi teşrif edeceksiniz? Yoksa buraya çıkarayım mı?

Birden Sadiyenin kalbi çarpmaya, ayakları titremeğe başladı. Yapındaki koltuğun arkalığına dayanmamış olsaydı yere yuvarlanacaktı. Nefes nefese hizmetçiye:

— Biraz dinlensin, sonra buraya getir!

Dedi. Kadın kapıyı kapar kapamaz yatak odasına koştu. Aynanın önünde durdu. Rengi sapsarı olmuştu. Hemen tuvalet masasının üstündeki pudriyerden telâşla ponponu aldı, yüzünü pudraladı, sonra rujlarını tazeledi. Yavaş yavaş salona dönerken kendi kendine:

— Zavallı Sadiye, diye düşündü, ben de seni akıllı ve metanetli bir insan zannederdim, meğer, diğerleri gibi bir kadınmışsın.. Kocan mevzuu bahsolunca tıpk

SON HABERLER

Siyasî hamal

İki garib tecelli!

Hâdiseleri derinden incelemek sayesinde her garabet zevale mahkûmsa da şimdiki büyük harbin bilhassa iki garib tecellisini kaydetmemek elden gelmiyor.

Bunların birincisini şu şekilde tespit etmek mümkündür:

— İngiltere, Fransanın mağlûbiyeti sayesinde kurtulmuştur! Garabet, aşikâr. Fakat bu garabetin bir hakikati ifade ettiği de muhakkaktır.

Çünkü bazı askeri mütehassısların anlatışına göre, Alman planı, İngiliz - Fransız kuvvetlerini Flandres'da mağlûbiyete uğrattıktan sonra Fransayı kendi halinde bırakarak doğrudan doğruya İngiltereye hücum etmek, ve İngiltereyi teslim olmağa mecbur ederek bilâhare Fransaya istediği sulhu yüklemekti. Fakat, Flandres harbinden sonra Fransanın ciddi hiç bir mukavemet göstermiyeceği anlaşılması üzerine Alman planı değişmiş, Fransaya karşı taarruza devam edilmiş ve bu taarruz Fransanın teslimiyetile neticelenmiştir.

Almanyanın bu şekilde Fransa ile oyalanması ve Fransa ile mütareke yapması, İngiltereye, en kıymetli vakti kazandırmış ve İngiltere derlenip toplanarak kendini müdafaa imkânını elde etmiştir. Netice, gayet sarihtir: Almanya İngiltereyi istilâ edememiş ve Fransa ile de sulh yapamamıştır.

Yoksa Almanya, esas planını tatbik etseymiş, vaziyet bambaşka olacakmış!

Garabetin birincisi bu. Ve ikincisi, birincisinin lâhikasıdır.

Fransanın mağlûbiyeti İtalyanın harbe girmesini çabuklaştırdı. İtalya, harbin bitmek üzere olduğuna inanarak harbin temin edeceği ganimetten mahrum olmamak için hemen harbe girdi. Ve Fransa, İtalyanın bu hareketini «arkadan vurma!» saydı. Fakat İtalyanın bu «arkadan vurma!» hareketi ona hiç bir netice ve hiç bir muvaffakiyet temin etmedi. İtalyan bugün her sahada mağlûbdur ve bütün imparatorluğunu kaybetmek tehlikesile karşılaşmıştır.

İtalyayı kurtarmak, mihverin prestijini kurtarmak için bir zarurettir. Ve Almanyanın bu işi başarmak için başvurduğu çare ikinci bir garabet doğuruyor Çünkü:

— Almanya, İtalyayı kurtarmak için, İtalyanın arkadan vurduğu mağlûb ve makhur Fransadan yardım temini için uğraşıyor!

İtalya, Fransayı daima tehdid ediyor, Fransanın Nis'ini, Korsika'sını, Tunus'unu vesair topraklarını isteyor, Fransayı parçalamak için de harbe girmiş bulunuyordu.

İtalyaya karşı vaziyeti bu merkezde olan Fransadan, Fransanın müttefiki olan İngiltere tarafından mağlûb edilen İtalyayı kurtarmak için imdad beklemek, şüphe yok ki bir garabettir. Bu imdadı, Fransayı tarumar eden Almanyanın istemesi, ve Fransayı yardıma mecbur etmek için her tazyika başvurması ayrı bir garabettir.

Fakat bu garabetler günün en mühim meseleleri arasındadır.

Tazyik tekniği:

Fransanın İtalyayı kurtarması ve İngilizleri Akdenizde müşkül bir vaziyete sokması için Almanyanın tatbik ettiği son tazyik tekniği evvelâ Laval'ın, Fransız kabinesine tekrar girmesini temin etmektir. Mareşal Petain'in geçen 13 kânunuevvelde azlettiği bu adamın tekrar Vichy kabinesine girmesi, hiç şüphe yok ki, Mareşalın prestiji üzerinde tesir eder ve Fransız hükûmetini içinde çürütecek bir amilin hükûmet içinde serbest serbest hareket etmesini temin eder.

Mareşal Petain'in, Almanları hoşnud etmek için Laval'ı Vichy hükûmetine almağa temayül gösterdiği anlaşılıyor. Fakat mesele yalnız Laval'ı hükûmete almakla kalmıyacaktır. Çünkü Laval, bütün vaziyete hâkim olmak ve Almanya ile işbirliğini İngiltere aleyhinde harekete geçmek derecesinde ileri götürmek için çalışacaktır.

Bu yüzden Laval'in Vişi hükûmetine tekrar girmesi, Fransa için yeni bir teslimiyet alâmeti sayılabilecektir.

Bunun Fransa dahilinde ve Fransa imparatorluğunda yapacağı tesir herhalde dikkatle gözetilecek ve o zaman Alman tazyiki asıl hedefe varmak için ikinci bir hamle yapacaktır.

Bir taraftan bu tazyik tekniği tatbik edilirken bir taraftan Pariste Almanların teşvikile bir beşinci kol partisi vücude getirilmekte ve bu partiye istinad edecek bir Fransız hükûmetinin Pariste kurulacağı ileri sürülmektedir.

Pariste kurulacak bir beşinci kol hükûmeti, Almanların yardımile belki de bütün ana Fransaya söz dinletir. Fakat Akdeniz kıyılarında İngiltere ile komşu olmasına ramak kalmış olan Fransız imparatorluğu ne yapar?

İşte asıl mesele budur. Çünkü İtalyayı kurtarmağa amil olabilecek kuvvetler, asıl Fransadan çok fazla Afrikadadır ve Afrika boyun eğmedikten sonra, İtalyan imparatorluğunu kurtarma yolundaki gayretler beyhudedir. Elhasıl Fransa meselesi ön safta durmakta devam ediyor ve Fransanın vereceği karar ehemmiyetle bekleniyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Köy eğitmen kursları

Yeni açılacak devrelerde 1600 eğitmen yetiştirilecek

Ankara 5 (Telefonla) — Önümüzdeki nisan ayından itibaren altıncı devre köy eğitmenleri yetiştirme kursları açılacaktır. Bu kurslardan Kars (Cilâvuz) 100, Trabzon (Beşikdüzü) 75, Samsun (Lâdik - Akpınar) 75, Kayseri (Pazarüren) 130, Kırklareli (Lüleburgaz - Kirtepe) 65, İzmir (Kızılçullu) 100, Kocaeli (Arifiye) 120, Hatay (Soğuksu) 75, Seyhan (Haruniye) 100, Malatya (Akçadağı) 120, Kastamonu (Göl) 120, Eskişehir (Çifteler) 120, Isparta (Gönen) 100, Antalya (Aksu) 75 ve Balıkesir (Savaştepe) Kursunda da 125 eğitmen yetişecektir.

Avrupada karakış

Fransada soğuk dalgası korku veriyor, İtalyada da feyezan başladı

Vichy 5 (a.a.) «Havas» — Bütün Fransa üzerinde yeniden hüküm süren soğuk dalgası endişelere sebeb olmaktadır. Bu dalga nakliye ve işe zorluklarını ve stokları esasen azalmış olan yakacak istihlâkini arttıracaktır.

Paris bölgesinde kar fırtınası birçok telgraf ve telefon direğini devirmiş, demiryolu münakalâtı büyük teahhurlara uğramıştır.

Hasar mühimdir. Dauphine'de birçok münakale yolları kesilmiştir.

Tuna iniyor

Budapeşte 5 (a.a.) — Stefani ajansından:

Dün Meb'usan Meclisinde Tuna nehrinin Budapeştenin cenubundaki tuğyanlarından bahseden Dahiliye Nazırı, vaziyetin salâh bulmuş olduğunu ve yarın su seviyesinin tenezzül etmesinin muhtemel bulunduğunu beyan, ancak Macaristan ovasında vaziyetin endişe uyandırmaktan hâli kalmamakta olduğunu ilâve etmiştir. Kadınları ve çocukları kurtarmak için icab eden bütün tedbirler alınmıştır.

İtalyada Tibre nehri taştı

Roma 5 (a.a.) — Mebzul miktarda yağan yağmurlar dolayısile Tibre nehrinin suları yükselmiştir. Nüfusça telefat yoktur. Sivil fen kıtaatı, suların yükselmesine karşı koymak ve demiryolu münakalâtını idame ettirmek için muktazi tedbirleri almıştır.

İspanyada

Madrid 5 (a.a.) — Stefani ajansından: Fena havalar devam ediyor. Yeniden yağmur ve kar yağmağa başlamıştır. Şimali Katalonyada hararet derecesi pek ziyade düşüktür. Navarre'in her tarafında münakalât durmuştur.

Tacikistanda idam edilenler

Moskova 5 (a.a.) «d.n.b» — Tacikistanda Stalinabad şehrinde Sovyet aleyhtarlığı yapan bir hizbe mensub 16 kişi mahkemeye verilmiştir. Bu 16 kişiden bir müşevvikle diğer bazıları ölüm cezasına çarpılmışlardır. Diğer maznunlar 3 seneden 10 seneye kadar hapis cezasile tecziye edilmişlerdir.

20 bin İtalyan esiri cenubî Afrikaya gönderilecek

Londra 5 (a.a.) — Harbiye Nazırı Margesson, Avam Kamarasında Cenubî Afrika hükûmetinin 20 bin İtalyan harb esirini almayı kabul ettiğini bildirmiştir. Bu hususta alınan tedbirlerin çok geçmeden ikmal edileceği ümid edilmektedir.

Kendisine sorulan bir suale cevaben Margesson, İtalyan harb esirlerinin birçoğunun İngilterede ziraat işlerinde kullanılması için yapılan tekliflerin tetkik edilmekte olduğunu söylemiştir.

Tütün satışları

Samsun piyasası da 17 şubatta açılıyor

Ankara 5 (a.a.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Ege mıntakası tütün piyasası müstahsil için memnuniyetbahş bir şekilde inkişaf ederek sonuna ermek üzeredir. Her sene mutad olduğu üzere Egede satışların büyük bir kısmı yapıldıktan ve vaziyet tevazzuh ettikten sonra Samsun piyasasında dizi dengi piyasası açılmakta ve bu şekilde icablara uygun bir an'ane teessüs etmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla alınan hazırlık tedbirlerinin ikmal edilmiş olduğu gözönünde bulundurularak Samsun piyasasının 17 şubat 1941 tarihine tesadüf eden pazartesi günü açılması kararlaştırılmıştır.

Evvelce Ege piyasası dolayısile tütünlerimizin müsaid satış şartlarına defatle işaret edilmiş ve müstahsil teyakkuza davet edilmişti. Ayni suretle bol ve nefis bir rekolte yetiştirmiş olan Karadeniz müstahsilleri için imkânlar mevcuddur ve malını elinden bir an evvel çıkarmak için isticale hiç sebeb yoktur.

Dünyanın en iyi tütününü yetiştiren bu mıntakanın gayretli ve bilgili çiftçilerine kıymetli mahsullerinin değerini elde edebilmeleri için itidal ve teenni ile hareket etmeleri tavsiye olunur.

Macaristanın yeni Hariciye Nazırı

Budapeşte 5 (a.a.) — Macaristanın Bükreş elçisi Vladislav Badossy Hariciye Nezaretine tayin edilmiştir. Hukuk doktoru olan Bardossy 1890 da doğmuş, 1921 de Hariciyeye intisab etmiştir. 10 senedenberi Bükreşte sefir bulunmakta idi.

Belgradda İngiliz konsolosluğuna bomba atıldı

Belgrad 5 (a.a.) — İngiliz başkonsolosluğunun alt katında bulunan İngiliz okuma salonunda dün bir bomba patlamıştır. Bir kadın ağır surette yaralanmıştır. Bombanın pencerelerden birinden atıldığı zannedilmektedir.

İsveç komünist faaliyetini tahdid ediyor

Stokholm 5 (a.a.) Stefani ajansından: Hükûmet, komünist fırkasının faaliyetini tahdid için şiddetli icraata girişmiştir. Bu fırkanın azaları, başlıca korporatif cemiyetlerden çıkarılacaklardır.

Belçikanın borcu artıyor

Brüksel 5 (a.a.) — Stefani ajansından:

Resmî Ceride, Belçikanın düyunu mütemevvicesinin vaziyetine müteallik malûmatı neşretmektedir. Bu malûmata göre birincikânun nihayetinde 74,393,000,000 frangı baliğ olmakta idi. Bu sene içinde düyunu mütemevvicenin 12 milyar artacağı tahmin edilmektedir.

Egede tütün satışları

İzmir 5 (Telefonla) — Tütün mahsulünden elde mevcud ve dağınık son partiler de satılmakta ve bu suretle tütün satışı kapanmaktadır. Hükûmetin aldığı tedbirlerle bu sene mıntakamıza 8 - 10 milyon lira kadar fazla bir para girmiştir.

Gençliğin dileği

Tıb bayramına Millî Şefimizin teşrifi rica edilecek

Martın 14 ünde yapılacak Tıb bayramının kutlulanması için fakülte tarafından bir program hazırlanmaktadır.

Tıb Fakültesi talebeleri Rektörlüğe müracaat ederek, bu tarihî günlerine Reisicumhur Millî Şef İsmet İnönünün şeref vermelerini istemişler; gençliğin, Millî Şeflerine karşı sarsılmaz bağlarını bir kere daha teyide vesile olan bu samimî arzularının Cumhur Reisimize ulaştırılmasını rica etmişlerdir. Rektör Cemil Bilsel, genclere, dileklerini Millî Şefimize bildireceğini vadetmiştir.

«En büyük imtihan günü yaklaşmıştır»

İngiliz Bahriye Nazırı mühim bir nutuk daha söyledi

Londra 5 (a.a.) — Bahriye Nazırı Aleksander bu gün Croydon'da söylediği bir nutukta demiştir ki:

«— En ağır vazifeler, en çetin meşakkatler, cesaretimiz, en büyük imtihanı geçireceği anlarla karşılaşmış bulunuyoruz. Mukavemetiniz ve cesaretiniz daha yüksek noktalara erişmelidir. Teyakkuzumuz, bilenmeli, azmimiz kuvvetlendirilmeli ve gayretimiz bir kat daha artırılmalıdır. Başka türlü emniyet ve zaferimizi elde edemeyiz.

Almanların bize karşı müracaat etmiyecekleri hiç bir hud'a, ne kadar alçakça olursa olsun, kullanmıyacakları hiç bir vasıta yoktur. Tekbaşımıza taarruza karşı koymaklığımız lâzımdır. Ya galebe çalacağız, yahud da mahvolacağız.»

Deniz Ticaret Nazırının sözleri

Londra 5 (a.a.) — Deniz Ticaret Nazırı Cross, Royal Empire Society'nin dünkü toplantısında bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

«— Düşmanın büyük gayretler sarfetmiyeceği kabul edilemez. İngiliz İmparatorluğu, düşmanın bütün rüyalarını tahakkuk ettirmesine mâni olan yegâne engeldir. İngiliz ticaret filosu Amerikadan yardım görmeden evvel düşmanın bu engeli yenmesi lâzımdır.

Ancak ithal etmek istediğimiz birçok şeyleri feda ederek, şimdi Mısır harb sahnesinde bulunan erleri, tayyareleri, topları ve tankları nakledebildik. Bu fedakârlıklar mukabilinde elde ettiklerimizi iftiharla görüyoruz.»

Serbest İrlanda tehlikeyi anladı

Dublin 5 (a.a.) — Stefani ajansından: Serbest İrlanda hükûmeti İaşe Nazırı Lemass, bir nutuk irad ederek:

«— Birkaç hafta veya birkaç ay sonra bu harbin buhranına şahid olacağız ve bu hal, milletimiz için en tehlikeli bir devre olacaktır. Âcil bir istilâ tehlikesini atlatalı ancak birkaç ay oluyor» demiştir.

Lemass, çok daha vahim meseleler karşısında kalmak imkânı mevcud olduğunu halka ihtar etmiştir.

Ankara radyosu bugün gündüz neşriyatı yapmıyacak

Ankara 5 (Telefonla) — Etimesud istasyonundaki arıza yüzünden dün gece radyo neşriyatı uzunca bir fasılaya uğramıştır. Bu fenni arızanın izalesi için bugün de çalışmalara devam edildi. Bu çalışmalarla alâkalı olmak üzere yarın sabah ve öğle neşriyatı yapılamıyacaktır. Ancak arızanın öğleye kadar izalesi memul bulunduğundan radyo idaresi her ihtimale karşı öğle üzeri uzun ve kısa dalga postalarından aramalarını dinleyicilerinden rica etmektedir.

Bir İngiliz hava mareşalı Amerikada

Nevyork 5 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Nevyork Herald Tribune gazetesi İngiliz Hava Mareşalı Sir Hugh Dowding'in son günlerde Amerikaya vâsıl olduğunu yazmaktadır.

Kar musikileri

— Varşova 1927 —

Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu,
Bin yıldan uzun bir gecenin sesidir bu,

Bir kuytu manastırda duâlar gibi gamlı...
Yüzlerce ağızdan koro halinde devamlı...

Bir erganun âhengi yayılmakta derinden,
Duydumsa da zevk almadım islav kederinden

Zihnim bu şehirden, bu devirden çok uzakta..
Tanburî Cemil Bey çalıyor eski plâkta...

Birdenbire mes'ûdum işitmek hevesiyle,
Gönlüm dolu İstanbulun en özlü sesiyle...

Sandım ki uzaklaştı yağan kar ve karanlık;
Uykumda bütün bir gece körfezdeyim artık.

YAHYA KEMAL

Cemiyet davaları

Lisan meselesi

Türkiyede 11 inci asırdan bugüne kadar türkçecilik hareketinin tarihçesi ve başlıca merhaleleri

— 1 —

Yazan: Ziyaeddin Fahri

Son otuz sene içinde türkçe meselesi, üzerinde hayli düşünülen, bir çok münakaşalar yapılan içtimaî bir mesele halini aldı. Bilhassa on senedenberi de lisan müsesesesi üzerinde ameliyat yapmağa kadar varan neticeler husule getirdi. Her zümreden, her meslekten okur yazarlar işe karıştı, zaman oldu ki gazetelerin birinci sahifeleri iştikak lâboratuarı manzarasını aldı. Hatta çok defalar lisaniyat, filoloji, fonetik, semantik, teorem, faraziye ilâh... gibi modern, Avrupavari ıstılahlarla dolu, anlaşılması herhalde yüksek bir ihtisasa muhtac olan yazılar, bütün memleket gazetelerinde birden intişar etti. Parlamento müzakerelerinden, kenar kahve dedikodularına, akşam yemeklerinden sonra kurulan aile sohbetlerine kadar tesirini gösteren muazzam ve geniş bir lisancılık hareketi, bazılarını rüyada bile rahat bırakmadı. Bir aralık bu işler için cemiyetler ve kongreler akdolundu. Hatta gazeteler, rüyalarında acayib heceli ıstılahlar bulan mübdilere «Dil Kurumu» ısımli cemiyetin iş Bankasındaki sermayesinden yüzer lira dağıtıldığını resmî ajans haberi olarak yazdılar (1). Takriben 1930 da başlıyan ve 1940 sonuna kadar kâh dalgalanarak, kâh sönerek devam eden bu hareket ve faaliyetler, 1941 e girerken kuvvetinden her nedense biraz kaybetmişe benziyor ve bize senelerce fonetik, semantik, teorem... lerden bahseden lisaniyat âlimleri birdenbire sahneden çekilmiş bulunuyor. Şimdi sevişerek, romantik günler geçirdikten sonra evlenen, fakat izdivacın ertesi yılında mahkemeye düşen bir çiftin davasına benzer bir lisaniyat davası karşısındayız. Hatta fakültelerimizden birinde bu davanın muhakemesi bile cereyan etmekte ve bize lisan meselesi hakkında bir musahabe serisi açmak fırsatını vermektedir.

Filhakika geçen hafta intişar eden «Münakaşalarımız» isimli küçük bir kitab, bizi böyle bir muhakeme hâdisesinden haberdar ediyor. Büyük bir enerjinin ve derin ilim heyecanının mahsulü olduğu anlaşılan bu eser, Ankara Dil ve Tarih fakültesi hocalarından Prof. Besim tarafından yazılmış olup işaret ettiğimiz muhakemenin tarihçesini, geçirdiği safhaları anlatıyor. Eser sahibine göre ayni fakülte hocalarından Dr. Tahsin derslerinde, fakültenin kuruluşundan şimdiye kadar Bay Dilmen, Bay Agop, ilâh... Bay Atalay, Bay Onat ve Bay Emre gibi çok değerli lisaniyat âlimlerimiz tarafından yapılan tedrisatla çarpışan bir ahval takib etmektedir. Muharrir pek haklı olarak (Sf. 55 te) şöyle diyor: «Bir fakülte tasavvur ediniz, onun bir kürsüsünde Türk dilinin büyüklüğünden ve başka dillere temel oluşundan bahsedilir, başka bir kürsüsünde de saçma şeyler ders olarak verilir. Talebe bunun hangisine inanacaktır?..»

Bu çok yerinde ve tam zamanında sorulmuş olan suali, lisan meselelerini de kadrosu içine alan içtimaiyat ilmi mensubu sıfatile gözönüne almadan evvel, sosyolojik usule tâbi olarak meselenin çok kısa bir tarihçesini çizmeği faydalı görüyoruz.

***

Türkçenin yazı, yazılı edebiyat, kültür ve devlet lisanı olmak hassasının orta Asyadan küçük Asyaya intikal etmediği malûmdur. Bu vakıanın tarihî ve içtimaî sebeblerini bir tarafa bırakarak, bir defa orta Asyadan bugünkü Türkiye topraklarına gelmiş olan türkçenin yeniden yazı, yazılı edebiyat, kültür ve devlet dili oluşunu takib ettiğimiz zaman, Selçukoğulları devrinin bitmesini, Anadolunun muhtelif devrelerinde bir takım beyliklerin kurulmasını beklemek lüzumu karşısında kalırız.

Filhakika türkçenin bugünkü Türkiyede ilk defa Karamanoğulları zamanında resmî dil mevkiine yükseldiği hâdisesine bakılırsa bu yükselişin ayni zamanda yazı, edebiyat ve hars sahasında da tahakkuk ettiğine, bilâhare Osmanoğulları zamanında bu adımın kuvvetlendiğine hükmedilebilir.

Şüphesiz her lisan gibi türkçenin de inkişafı, edebî ve fikrî münasebetlerde kullanılma keyfiyetile alâkadardır. Halbuki şöyle böyle beş asırlık bir zaman içinde türkçe, daha doğrusu bugünkü Türkiyenin o zamanki türkçesi yalnız halk arasında konuşma vasıtası, halkvari edebî tahassüsleri tebliğ aleti olarak kalmıştır: İki yabancı lisan çevresinin işlenmiş edası, ince üslûbu yukarı içtimaî tabakaların teveccüh ve tercihini celbeylemektedir. Yeni işlenmeğe başlayan sade türkçe ile, yabancı lisan çevrelerinin şiddetli tesirine maruz kalan yukarı ve ağdalı türkçe (2) arasında vakit vakit beliren muhalefetler ve tedahüllerin tarihçesine temas lâzımdır.

Büyük Türk şairi Fuzulinin «nazik nazm» için «Türk lâfızları» nı elverişli bulmadığını herkes bilir. Bu telâkki daha evvel Âşık Paşada, «Bu Türkî dili gayet sert dildir» diyen Sarıca Kemal-

[Arkası sahife 4 sütun 4 te]

Hadiseler Arasında FELEK

Karın ağrısı

Bir sıhhî mevzuu inceleyecek değilim. Bahsetmek istediğim karınağrısı bazı alâimi artık gizlenemiyen İtalyadaki rahatsızlığa kinayedir.

Daha Tobruk ve Derne düşmeden, Agordat ve Barentu alınmadan ve Habeş imparatoru Haile Selâsie'nin askerleri bir taraftan, cenubi Afrika kuvvetleri, diğer taraftan Habeşistana girmeden evvel İtalyan gazetelerinin kendi halkına hitaben yazdığı azarlamalarım edasına bakılırsa orada da iş almış yürümüş ve ateş hakikaten saçağa sarmıştır.

Bir taraftan Ankara radyosunun da haber verdiği gibi İtalyanın sulh yollarını aramakta olduğu rivayetlerinin dolaştığı bu sıralarda İtalyan gazetelerinin kendi karilerini mukavemete davet etmesi Mussolini İtalyası gibi Roma imparatorluğu peşinde dolaşan bir memlekete yakışacak bir «ses» değildi.

Son gelen bir Fransız gazetesi vakayii tahlil ederken İtalyanın Arnavudluk ve Afrikadaki mağlûbiyetlerini gözden geçiriyor.

Bu gazeteye göre:

İtalyan matbuatı müteaddid defalar Libya harekâtını bidayette İngilizlerin akim kalan mahud (Narvik) harekâtına benzetmişken şimdi İngilizlerin Afrika kuvvetleri hakkında hatırı sayılır şu rakamları vermekte imiş:

«Mısırdaki 425,000 asker ve 1500 tayyareden başka Habeşistana karşı Kenyada hazırlanmış 100 bin asker vardır.»

Gene Fransız gazetesi İsviçre askeri mütehassıslarının tahminine istinad ederek İngilizlerin Afrika kuvvetlerini 300 bin olarak kabul ediyor ve İtalyanların bu mubalâğalı tahminini mağlûbiyetlerini mazur göstermeğe matuf bir hareket buluyor.

Bütün bunlar bir tarafa dursun, İtalyanlar Afrikada harıl harıl ve tarihte misli görülmemiş bir şekilde mağlûb olur, Arnavudlukta Yunan ordusu hergün yeni bir muvaffakiyetle ilerlerken bir taraftan da İtalyan ordusunun kahramanlığını takdir için (Duçe) harb meydanlarında yararlık göstermiş olan askerlere tevcih edilmek üzere (Harb yaverliği) diye bir rütbe icad etmiş ve kahramanlara tevzi etmeğe başlamıştır.

Buna mukabil, İtalyan gazetelerinin halka hitaben olan tekdiri alenisi ise -daima Fransız gazetesine göre- şu mealdedir:

«İtalyan halkı pek iyi bilir ki zafer, sebatkâr, mazbut ve itimadı kırılmamış milletlere aiddir ve fazla tenkid, şüphe, hoşnudsuzluk hezimetin en muhakkak amilleridir.

Bu menfi kanaatlerde ancak halkın heyecanlarından, gaflet ve safdilliklerinden istifade etmeğe çalışan kötü yurddaşlar tarafından yapılmaktadır.

Kanun, bu bulanık suda balık avlayanlara karşı tedib ve terhib vasıtalarına maliktir.

Maksadımız her rejimin yüzkarası olan bu küçük ekalliyetle meşgul olmak değildir.

Biz, bilâkis beklenmiyen bir hâdise karşısında kendisini şaşkınlığa kaptıran hüsnüniyet sahibi halk kütlesile meşgul olmak istiyoruz.

Bu gibiler kani olmalıdırlar ki bu iniş çıkışlar, bu harb cilveleri ancak harb işlerile ülfeti olmıyanlar için birer sürpriz teşkil edebilir. Haleti nezide olan düşmandan bir iki sıçrama beklenmelidir.»

(Popolo di Roma) gazetesi ise ayni günde faşizmin dahildeki düşmanlara karşı bir ihtar savuruyor. Bu gazete «renksizler» diye tavsif ettiği bu gibilere:

«Haklı şiddet düşmanları, tabii hayata avdet taraftarları, soluğu kesikler, zayıf vicdanlılar.... Meş'um kehanetler yapmakta, Roma tebliğlerinin hakikati tamamen söylemediğini ima etmektedirler.»

Dedikten sonra lâfını:

«Açtığı harbin hayati icablarını tamamen müdrik olan halkımız İtalyan tesmiye edilmeğe hakları olmıyan bu piçlerle karıştırılmamalıdır.»

Bu satırları okuduktan sonra artık İtalyada kuvvei maneviyenin ve harbe karşı halkın ne vaziyette olduğunu tayinde güçlük çekmeyiz.

İşte bunlar birer karınağrısıdır ki; mağlûb memleketlere arız olur!

B. FELEK

Hususî otomobillerin ve bütün taksilerin çalışabilecekleri asılsız

Ankara 5 (Telefonla) — Husus otomobillerle çalışmıyan taksilerin serbest çalışabileceklerine, benzin tahdidatının istihlâk miktarının tahdidi şekline sokulacağına ve bu yolda bir kararname hazırlanmakta olduğuna dair haberin asılsız olduğunu alâkadarlar söylediler.

San'at mekteblerinde tahsil devreleri

Ankara 5 (Telefonla) — Mıntaka san'at mekteblerinde tahsilin iki devreye aid olması muvafık görülmüştür. İlk üç sınıfı bitirenlerden isteyenlere diploma verilecektir. Son iki sınıflık devrede bilgilerini arttıranlar daha üstün bir işçilik hakkını kazanabileceklerdir.

Zonguldak Amele Birliği bütçesi

Zonguldak 5 (Husus) — Amele Birliği, sağlık komisyonu ve iş mükelleflerile tatbik müdürlüğü bütçeleri yapılarak İktisad Vekâletine gönderilmişitr. Bir sene içinde bu üç bütçe ile amele sıhhi, içtimaî ihtiyacları hizmetlerine sarfedilecek olan para tutarı bir milyon liraya yaklaşmaktadır. Doğum ve bakım evleri, yeni dispanser açılmak üzere bütçeye tahsisat konulmuştur.

İzmirde kahve saklıyan bir tüccar tevkif edildi

İzmir 5 (Telefonla) — Mağazalarında mevcud kahveyi gizleyen iki kişinin dükkânındaki kahve musadere. Kasabalı Hayri adliyece tevkif edildi.

«CUMHURİYET» İN EDEBÎ ROMANI : 50

Kızıl Vazo

Yazan: Peride Celâl

Niçin, demek ister gibi hayretle kaşlarını kaldırdı. Devam ettim:

— Sen, dostluğumuzun başlangıcından beri bana karşı çok samimi ve açık davrandın. Bilhassa bu son zamanlarda yazdığın mektublarla...

Dudaklarındaki tebessüm, yüzündeki hayret silindi, durgunlaştı. İstanbula geldikten sonra, kendisinden aldığım mektubu kasdettiğimi anlamış olacaktı. İlk defa bu mektubda sevgisini açıkça itiraf etmişti.

Ona herşeyi anlatmadan evvel bu mukaddeme bana elzem gibi geliyordu. Bira an sustuktan sonra tekrar konuşmaya başladım.

— Bana gelince, dedim, seni nasıl sevdiğimi, nasıl aziz, candan bir dost telâkki ettiğimi tekrara lüzum yok. Bununla beraber şimdiye kadar kendime aid bir çok şeylerde sana karşı oldukça ketum davrandığımı itiraf ederim. Zaten hiç kimse ile de fazla mahrem, samimî konuşmalar yapmış, şahsımı alâkadar eden meseleler üzerinde durmuş değilimdir. İşte bunun içindir ki demin açıkça, yani düşündüğüm gibi konuştum, ışıktan değil, fakat senden korkuyorum dedim. Bu hakikattir. İlk defa kendime aid en mahrem şeyleri bir başkasına açmak üzereyim. Çekiniyorum, korkuyorum. Çünkü senin beni en iyi anlayacak bir insan olduğunu bildiğim halde gene de beni dinlerken müstehzi olmandan, için için hareketlerimi tenkid etmenden, hatta utanarak itiraf edeyim. Bana olan alâkanın tesiri altında kalarak beni mahkûm etmenden korkuyorum.

Küçük mavi gözlerinden karanlık bir gölge gelip geçti. Yavaşça içini çekerek:

— Mademki açık konuşuyorsun, ben de açık konuşacağım, dedi, böyle daha iyi. Evvelâ şunu söyliyeyim ki boşuna üzülüyorsun. Seni kıskanç bir âşık gibi dinliyeceğimi, vaziyetini ona göre muhakeme etmeğe kalkacağımı düşünmek manasızlıktır. Beni sevmediğini biliyorum. Mektubda da dediğim gibi beni sevmeyişin hiç bir şeyi değiştirmiş değildir. Çünkü arzularıma, kafama, kalbime «artık yetişir, onu düşünmeyin, istemeyin, sevmeyin!» diyemiyorum ve mütevekkil bir insan olduğum için bu tek taraflı sevgi ile iktifa etmesini biliyorum, Seninle herşeye rağmen dost, ahbab kalmak beni teselli ediyor. Şuna da emin ol ki benim aşkım, kinden, öfkeden, hatta nefretten uzak bir sevgidir Sırası geldiği zaman herşeyden tecerrüd edip, gayet bitaraf bir kimse, yalnız bir dost olarak seni dinliyebilirim. Herşeyden evvel bana itimad etmeli, her ne olursa olsun yalnız senin iyiliğini, saadetini istediğimi, bunun için her türlü fedakârlığa hazır olduğumu bilmelisin.

Başını önüme eğmiştim. Beni seven, bunu açıkça söyliyen bir adama nasıl bir başkasını sevdiğimi, ondan ayrıldığım için böyle bedbaht olduğumu anlatacaktım. Bu insanca bir hareket miydi? Kendisini sevmediğimi ve sevgisine hiçbir zaman mukabele etmiyeceğimi biliyordu. Bununla beraber büyük, iyi bir dosttu; ona herşeyi anlatmakla kalbini kırmış, yaralamış olmıyacak mıydım? Fakat bana teselli, bana yardım edecek başka kim vardı Başka kime derdimi söyler, açılabilirdim.

Başını kaldırdım. Gözgöze geldik. Hüseynin bir an kararır gibi olan mavi gözleri şimdi aydınlık, dost bir mana içinde parlayorlardı. Dudaklarında hafif bir tebessüm belirmişti, Bu halile onu müşfik, iyi bir anaya benzettim ve birdenbire tereddüdüm dağılır gibi oldu. O, gayet sakin ,heyecansız bir sesle:

— İki arkadaş gibi başbaşa verip konuşacağız, dedi, bana herşeyi olduğu gibi anlat.

Rızanın hayali tekrar gözlerimde canlandı. Zaten bu meş'um mektubu aldığımdanberi bu hayali bir an gözlerimden uzaklaştıramamıştım. Evet, herşeyi anlatmak.. Fakat nasıl başlayacağımı bilmiyordum. Mütereddid, sıkıntılı dudaklarımı ısırdım.

— Çok mustaribsin, diye devam etti. Sabah, seni ilk gördüğüm zaman gözlerine bakar bakmaz meselenin tasavvur ettiğimden çok daha mühim olduğunu zaten anladım. Halbuki yolda başka şey düşünüyordum. Babanı öldürdüklerini iddia ettiğin o meçhul düşmanlardan duyduğun korkunun içinde ilk günlerdeki şiddetin canlanmış olabileceğini, sinirlerinin bozulmuş olduğunu ve beni bunun için çağırdığını tahmin ediyordum. Hatta «belki de vaziyet ciddidir, kızın bütün vehimleri doğru, hayatı tehlikede olabilir..» diye, endişeleniyordum. Fakat, şimdi başka şeyler tahmin ediyorum.

— Keşki ilk tahmin ettiğin gibi olsaydı, diye, mırıldandım.

Arkasına yaslanarak sordu:

— Meseleyi biraz anlatacak mısın?

— Nereden başlayacağımı bilmiyorum ki..

— Ben sana yardım edeyim. İkinci tahminim şu: Birini seviyorsun?

Heyecan içinde ürpererek söz söylemekten âciz, yalnız başımı «evet» demek ister gibi eğdim.

Aramızda uzun bir sükût oldu. Ayaklarımın ucuna basıyordum. Biraz evvelki sıkıntı tekrar üzerime çökmüştü. Ona bakmaktan korkuyordum. Nihayet gayet yavaş şöyle mırıldandığımı duydum:

— Sen ki aşkla alay eder, inanmazdın!

Başımı kaldırdım. Gözgöze geldik. Yüzü eskisi gibi sakin görünüyordu. Gözlerini gözlerimden ayırmıyarak:

— Seni dinliyorum, dedi.

Koltuğun köşesine doğru büzüldüm. Omuzlarım, sırtım soğuk bir ürperme içinde idi. Halbuki yüzüm, kulaklarım ateş gibi yanıyordu.

Rıza ile Rüştü Beyin kapısındaki ilk tesadüften başladım.

Hüseyin hikâyemi sonuna kadar sözümü kesmiyerek dinledi. Yalnız zaman zaman alnı buruşuyor, mavi gözleri koyulaşıyor ve kısılıyordu.

Ondan hiç bir şey saklamadım gibi birşey. Son günlerde ninemin nasıl hastalandığını, ona bu macerayı istediği şekilde halledeceğimi söyliyerek verdiğim sözü, Rızanın gelişini, evlenmek için karar verdiğimizi ve nihayet ertesi gün aldığım mektubu, herşeyi, herşeyi anlattım.

(Arkası var)